

Tarih ve Zaman - I

1. Heredot	Tarih, insanların ve insan topluluklarının başından geçenlerin kaydedilmesi yolu ile elde edilen bilgidir.
İbn-i Haldun	Tarih, gerçeği araştırmak ve olayların sebeplerini bulup ortaya koymaktır.
Ranke	Gerçeğin ne olduğu belgelerde saklıdır ve gerçek ancak belgelerin eleştirisi ile ortaya çıkar. Belge yoksa tarih de yoktur.
Edward H. Carr	Tarih, tarihçi ile olgular arasında kesintisiz karşılıklı bir etkileşim süreci, bugün ile geçmiş arasında bitmez bir diyalogdur.
Halil İnalçık	Gerçek bir tarih için kaynaklara gitmek, kaynakları iyi tenkit edip değerlendirmek gerekir.

Bu tanımlara bakıldığında gerçeğe ulaşmak için, tarih biliminin göz önünde bulundurma-sı gereken metotları arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Belgelere ulaşmak
B) Eleştiri yapmak
C) Kesin yargılarda bulunmak
D) Diyalog kurmak
E) Olayların nedenini tespit etmek

2. 9. sınıf öğrencisi Eymen, tarihin tanımını yaparken kurduğu cümlelerin içinde insan, yer, zaman, belge ve gözlem kavramlarına yer vermiştir.

Eymen'in kullandığı bu kavramlardan hangisi doğru bir tanımlama yapılmadığının kanıtıdır?

- A) Gözlem B) Yer C) Zaman
D) İnsan E) Belge

3. **Bir olayın tarih biliminin konusu olabilmesi için;**

- I. meydana geldiği yer ve zamanın bilinmesi,
II. yaşadığımız döneme etki etmesi,
III. insan topluluklarının faaliyetlerini kapsaması
özelliklerinden hangilerine sahip olması bir zorunluluk değildir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

4. Tarihçinin tarihsel olayları açıklamaya çalışırken kullandığı kavramlar, ifadeler olayın geçtiği dönemin diline ve toplum yapısına uygun olmalıdır. Eğer bu durum göz önüne alınmazsa tarihçi zaman yanılgısının içine düşmüş olur.

Buna göre XVI. yüzyıl Osmanlı toprak sistemi hakkında bir makale hazırlayan bir araştırmacının makalesinde yer alan aşağıdaki kavramlardan hangisi zaman yanılgısına kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Reaya B) Mülk C) Gayrimüslim
D) Mirî E) Vatandaş

5. İnsan topluluklarının en eski dönemlerden günümüze kadar geçirmiş olduğu siyasal, ekonomik, sosyal, kültürel ve dinî etkinlikler tarihin konusunu oluşturur.

Buna göre aşağıdaki gelişmelerden hangisi doğrudan tarihin konusu olmayıp sonuçları itibarıyla tarihin inceleme alanına girer?

- A) Haçlı Seferlerinin yapılması
B) Coğrafi Keşiflerin gerçekleşmesi
C) Sömürgecilik faaliyetlerinin hızlanması
D) Olimpiyat oyunlarının düzenlenmesi
E) Çernobil kazasının yaşanması

6. Tarih içerisinde tek tek meydana gelen değişmelere olay denir. Olaylar belli bir süre içerisinde gerçekleşir. Olgu ise aynı türdeki olayları bir bütün olarak anlatmak için kullanılan süreklilik gösteren bir kavramdır.

Bu tanıma göre aşağıdakilerden hangisinin doğru eşleştirildiği söylenemez?

- A) Olay: Osmanlı Devleti'nin kurulması
B) Olgu: Balkanların zaman içinde Türkleşmesi
C) Olgu: Sömürgecilik faaliyetlerinin Afrika toplumlarını etkilemesi
D) Olay: Sınıflı toplum yapısının dünyada yaygınlaşması
E) Olgu: Tek tanrılı dinlerin dünyada kabul görmesi

7. Tanım: Olayın geçtiği döneme ait belge ve buluntulara birinci el kaynak denir.

Durum: Tarih Öğretmeni Şebnem sınıfa asker matarası, İstiklal madalyası, *Nutuk*, şehit düşen Bir askerın mektubu ve Cemil Koçak'ın *Geçmiş İtina ile Temizlenir* adlı eseri ile gelmiştir.

Tanım ile durum birlikte düşünülüğünde Şebnem Öğretmen'in sınıfa getirdiği aşağıdaki materyallerden hangisi birinci el kaynaklara örnek olarak gösterilemez?

- A) Cemil Koçak'ın eseri B) *Nutuk*
C) Asker matarası D) Şehit mektubu
E) İstiklal madalyası

8. Tarihçi araştırması sırasında elde ettiği verileri zamana, mekâna ve konuya göre bölümlere ayırmaktadır.

Bu yöntemin olumlu veya olumsuz sonuçları arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) Konu bütünlüğünün bozulması
B) Araştırma ve incelemenin kolaylaşması
C) Araştırma sırasında daha hızlı sonuçlara varılması
D) Toplumsal çatışmaların artması
E) Neden-sonuç bağlantısının zor kurulması

9. İnsanlığın ortaya çıkışıyla birlikte insanın karşılaştığı temel sorunlardan biri, zamanı anlamlandırmak olmuştur. İnsan; geçmişini bir düzene sokmak için asır, çağ, devir gibi terimlere başvurmuştur. Bu dönemlendirmelerden bazıları çok net olarak ortaya çıkarken çoğu zaman da karanlıkta kalmıştır.

Buna göre aşağıdaki zamanlandırmalardan hangisi diğerlerinden daha net bir dönemi işaret etmektedir?

- A) Skolastik felsefe Orta Çağ'a damgasını vurmuştur.
B) Fransız İhtilali ile birlikte Yeni Çağ son bulmuş, Yakın Çağ başlamıştır.
C) Millî Mücadele 19 Mayıs 1919'da Atatürk'ün Samsun'a çıkmasıyla başlamıştır.
D) Tekke, zaviye ve türbeler 1925 yılında kapatılmıştır.
E) Halifelik kurumu 3 Mart'ta kaldırılmıştır.

10. İnsan, mensubu olduğu toplumu anlamak için geçmişini bilmek zorundadır. Geçmişini bilmeyen bir toplum hafızasını yitirmiş akıntıya kapılmış gibidir. Tarih geçmişin ışığında bugünün anlaşılmasını ve yarına yön verilmesini sağlar. Böylelikle geçmişteki hataları tekrar etmeyen toplumlar, gelecekle ilgili doğru planlama ve yaşam düzeyine ulaşır.

Bu bilgilere göre tarih bilimi ile ilgili,

- I. İnsanın analiz becerisini güçlendirir.
II. Toplumun aydınlanmasını sağlar.
III. Bugünü ve geleceği anlamlandırır.

yargılarından hangileri kullanılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) I, II ve III

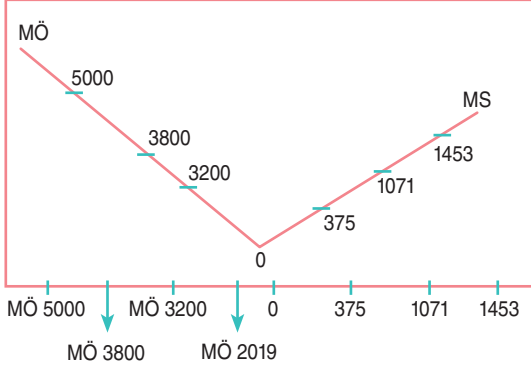
11. Eski toplumların çoğunda müşterek bir kurum olan kölelik, varlığını binlerce yıl sürdürmüştür. Bu konuda ünlü Romalı hukukçu Gayus: "Köleler sahiplerinin hâkimiyeti altında bulunur. Bu hâkimiyet kavimler hukukuna ait bir hâkimiyettir. Çünkü bütün milletlerde, köle sahiplerinin, köleleri üzerinde hayat ve ölüm hakkına sahip olduğunu görebiliriz." demiştir.

Günümüzün evrensel insan hakları açısından bu durumu yargılayan bir tarihçinin aşağıdaki tarihî araştırma kurallarından hangisini göz ardı ettiği söylenebilir?

- A) Birçok kaynağa başvurmak
B) Olayları geçmişin değer yargılarına göre değerlendirmek
C) Kesin yargılarda bulunmamak
D) Neden-sonuç bağlantısını kurmak
E) Yer ve zaman belirtmek

Tarih ve Zaman - II

1 - 2. soruları aşağıdaki tabloya göre cevaplayınız.

1. Miladi takvime ait bu tabloya göre aşağıdaki-lerden hangisine ulaşamaz?

- Milattan önceki tarihler günümüze yaklaştıkça küçülmektedir.
- Milattan sonraki iki tarih arasındaki farkı bula-bilmek için büyük olan tarih, küçük olandan çı-kartılmalıdır.
- MÖ 3800 tarihi, MÖ 5000 tarihinden daha eski bir dönemi göstermektedir.
- Miladi tarihler sıfırdan sonra başlamaktadır.
- Milattan önceki zaman dilimi milattan sonraki zaman diliminden daha uzun bir dönemi kap-samaktadır.

2. Tabloda verilen aşağıdaki tarihlerden hangisi-nin günümüze daha yakın olduğu söylenebilir?

- MÖ 2019
- MÖ 3200
- 375
- 1453
- MÖ 5000

3. Tarihsel olaylarda aynı olayların aynı sonuçları doğurmayacağı göz önüne alınırsa bir tarihçi;

- kesin yargılarda bulunma,
- farklı kaynak türlerine başvurma,
- kural, kanun koyma

durumlarından hangilerine başvurursa tarihsel hataya düşmüş olur?

- Yalnız I
- Yalnız II
- I ve III
- II ve III
- I, II ve III

4. Tarihçiler bir konu hakkında araştırma yapmadan önce olayın üzerinden belli bir zaman geçmesini beklerler.

Bu uygulamanın;

- olayı yerinde inceleme,
- olayı tüm yönleriyle görüp analiz yapma,
- hangi olayın nedeni ya da sonucu olduğunu or-taya koyma

amaçlarından hangilerine yönelik olduğu sa-vunulabilir?

- Yalnız I
- Yalnız II
- Yalnız III
- II ve III
- I, II ve III

5. II. Dünya Savaşı ile ilgili bir araştırma ödevi ha-zırlamak isteyen Fatma ilk aşama olarak kaynak taraması yapmıştır.

Fatma'nın ulaştığı aşağıdaki kaynaklardan hangisi araştırmasında doğru sonuçlara ulaş-masına engel oluşturur?

- Fotoğraflar
- Belgeseller
- Hatıratlar
- Kil tabletler
- Filmler

6. Tarihi olayların yerinin incelenmesine yardımcı olan bilim dalı coğrafyadır. İnsan toplulukları tarih boyunca yaşadıkları yerin ve buradaki iklim şartla-rının etkisi altında kalmışlardır.

Bu bilgilere göre bir tarihçinin coğrafya bi-liminden yararlanarak aşağıdaki bilgilerden hangisine ulaşma imkânı söz konusu değildir?

- Yerleşim merkezlerinin ortaya çıkarılmasına
- Bölgelerin jeopolitik öneminin tespit edilmesine
- Toplumların ekonomik uğraşlarının açığa ka-vuşturulmasına
- Beslenme alışkanlıklarının öğrenilmesine
- Yönetim şeklinin anlaşılmasına

7. Tarihsel olayların tarafsız bir şekilde incelenmesini sağlamak için;

- I. birçok kaynağa başvurma,
- II. olayı, dönemin koşullarına göre inceleme,
- III. deney ve gözlem yapma

yöntemlerinden hangilerine başvurulmasının bir zorunluluk olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

8. Tarihî olayları inceleme, anlama ve açıklama ancak o dönemden kalan ve olayı aydınlatmaya katkıda bulunacak belge ve bulguların değerlendirilmesi ile mümkündür. Belgelerin cinsi, ele alınış biçimi, güvenilirlikleri hakkında araştırmacıya yol gösterir.

Bu bilgilere göre aşağıdaki bulgulardan hangisinin belge bakımından hem daha güvenilir hem de günümüze daha yakın bir dönemden kalmış olma ihtimali daha yüksektir?

- A) Bitki liflerinden yapılan elbiseler
B) Kadeş Antlaşması'nın metni
C) Taştan yapılmış baltalar
D) Bakır süs eşyaları
E) Kilden yapılan çanak çömlekler

9. Tarihte "Türk" adının geçtiği yazılı ilk metinler *Orhun Kitabeleri*'dir. Danimarkalı bilim insanı Wilhelm Thomsen'in Tanrı kelimesini okumasıyla çözüme kavuşan kitabeler; Türklerin siyasi, sosyal, ekonomik durumu hakkında detaylı bilgiler içermektedir.

Bu ifadelere kesinlik katmak için Wilhelm Thomsen'in;

- I. paleografya,
- II. filoloji,
- III. epigrafya

bilimlerinin hangilerinden faydalandığı söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

10. Tarihsel olayların birbirinin devamı olduğuna;

- I. öncekinin sonuçlarının sonrakinin nedenlerini oluşturması,
- II. olay ve olguların bir zincirin halkaları gibi birbirine bağlanması,
- III. olayların belge ve bulgularda ispatlanması

durumlarından hangileri kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

11. Tarih bilimi geçmişte yaşamış insanların değer yargılarını, olaylara ve dünyaya nasıl baktıklarını, ne hissettiklerini anlamada yardımcı olur. Bunun sonucunda insanların geçmişi anlama becerisi gelişir.

Bu yönüyle tarih biliminin insana;

- I. empati kurma,
- II. eleştirel düşünme,
- III. politik bakma

özelliklerinin hangilerini kazandırdığı savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

12. Türkler, tarihin çeşitli dönemlerinde çeşitli takvimler kullanmışlardır.

Bu durumun ortaya çıkmasında etkili olan temel neden olarak aşağıdakilerden hangisi gösterilebilir?

- A) Çeşitli toplumlarla etkileşim kurmaları
B) Hayvancılıkla uğraşmaları
C) Astronomi bilimi ile ilgilenmeleri
D) Ekonomik faaliyetlerde çeşitlilik göstermeleri
E) Sık sık din değiştirmeleri

İnsanlığın İlk Dönemleri - I

1. Tarih öncesi dönemlerin aydınlatılabilmesi için en önemli unsur arkeolojik araştırmalar sonucunda elde edilen bilgilerdir.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi tarih öncesi dönemlerin aydınlatılmasında kullanılan arkeolojik bulgular arasında gösterilemez?

- A) Taş baltalar B) Kil tabletler
C) Pişmiş kaplar D) Bakır eşyalar
E) Demir silahlar

2. Şanlıurfa'nın Örencik köyünde bulunan Göbeklitepe kalıntıları 2018 yılında "UNESCO Dünya Mirası" listesine alınmıştır. Günümüze kadar keşfedilen en erken tarihli dinî mimariyi içine alan Göbeklitepe'de taş aletler, heykeller ve bitki kalıntıları bulunmuştur. İnsanoğlu'nun tarım ve yerleşik hayattan sonra tapınaklar yaptığı şeklinde yaygın görüş Göbeklitepe'nin keşfiyle tartışmaya açılmıştır.

Bu bilgilere göre,

- I. Anadolu'da tarih öncesi dönemleri aydınlatan yerleşim merkezleri vardır.
II. İnsanlar, tarımsal üretimin ardından yerleşik yaşama geçmişlerdir.
III. Göbeklitepe insanlığın ilk yerleşim merkezi olma özelliği göstermektedir.

Yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

3. İnsanların geçmişlerini, tabiat ile mücadelelerini, sosyal ilişkilerini ve inançlarını öğrenmek geçmişten günümüze ulaşan izlerin incelenmesine bağlıdır.

Buna göre aşağıdakilerden hangisi insanların geçmişi hakkında bilgi edinmek isteyen bir tarihcinin inceleme alanına girmez?

- A) Konargöçer bölgeler B) Tapınaklar
C) Mezarlar D) Doğal çevre
E) Deniz dipleri

4. İlk dönemlerde avcılık ve toplayıcılık yapan insanoğlu, daha sonraki dönemlerde nüfusun ve ortalama insan ömrünün artmasına bağlı olarak yerleşik yaşama geçmiştir.

Buna göre insanoğlunun yerleşik yaşama geçmesinde;

- I. besin kaynaklarının yetersizleşmesi,
II. ateşin kontrol altına alınması,
III. ticaretin canlanması

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

5. Güneşin doğduğu yer anlamına gelen Anadolu coğrafyasının, medeniyetlerin beşiği olarak anılmasında;

- I. birçok uygarlığa ev sahipliği yapması,
II. çok tanrılı dinlere inanılması,
III. feodal bir yönetim anlayışının benimsenmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

6. • Bir tarım toplumu olan Friglerde en büyük tanrı, bereketi simgeleyen Kibeledir.
• Savaşçı bir toplum olan Urartuların en büyük tanrıları, savaşı simgeleyen Haldi'dir.

Bu bilgilere göre İlk Çağ toplumlarının inançları aşağıdakilerden hangisine göre şekillenmiştir?

- A) Bilimsel çalışmalara B) Siyasi duruma
C) Toplumsal uğraşlara D) Kültürel değerlere
E) Coğrafi konuma

7. Tarih öncesi devirlerin, başlangıç ve bitiş zamanları bölgelere göre farklılık gösterir. Yazıdan önceki dönemlerde bütün insanların aynı sıralamayı takip etmemesi, tarih öncesi devirleri birbirinden kesin olarak ayırmayı zorlaştırmıştır.

Bu bilgilere göre aşağıdaki yerleşim merkezlerinden hangisi tarih öncesi dönemleri farklı toplumlarla etkileşime girmeden sırasıyla yaşamıştır?

A)	Demir	B)	Demir	C)	Demir
	Tunç		Tunç		Tunç
	Bakır		Bakır		Bakır
	Yeni Taş		Yeni Taş		Yeni Taş
	Orta Taş		Eski Taş		Orta Taş
	Eski Taş				
D)	Demir	E)	Demir		
	Bakır		Tunç		
	Yeni Taş		Bakır		
	Orta Taş		Yeni Taş		
	Eski Taş				

8. İlk Çağ'da Anadolu'da kurulan uygarlıklar Mezopotamya, Doğu Akdeniz ve Mısır uygarlıklarından etkilenmişlerdir.

Bu duruma aşağıdakilerden hangisi kanıt olarak gösterilemez?

- A) İyonların Fenike alfabesini geliştirmesi
B) Hititlerin resmî yazışmalarda Akadçayı kullanması
C) Hititlerin Sümerlere ait *Gılgamış Destanı*'ni Hititçeye çevirmesi
D) Bergama Uygarlığı'nın parşömen kâğıdını yapması
E) Hitit kanunlarının Mezopotamya kanunlarından etkilenmesi

9. **Mısır Uygarlığı'ndaki;**

- I. ruhun geri döneceğine inanılması,
II. ölülerin mumyalanması,
III. kralın emirlerinin tanrı buyruğu sayılması

durumlarından hangileri ölümden sonraki hayata inanıldığıının kanıtıdır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

10. **İlk Çağ'da Yunanistan'da aristokratlar arasından belli bir zümrenin krallığı yönetme hakkının kendilerinde olduğunu iddia etmesi ve yöneticilerin sadece o gruptan seçilmesi aşağıdaki yönetim anlayışlarından hangisini ortaya çıkarmıştır?**

- A) Demokrasi B) Tiranlık C) Teokrazi
D) Monarşi E) Oligarşi

11. Aile hukukunun ilk mimarlarından olan Hititlerde bazı suçlarda ceza sadece o kişiye değil suçlunun ailesine de verilmiştir.

Bu duruma göre,

- I. Kollektif cezalar uygulanmıştır.
II. Hukuki alanda çalışmalar yapmışlardır.
III. Kanunlar din temellidir.

yorumlarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

12. • Etrafı yüksek dağlarla çevrili Fenikeliler deniz koloniciliği alanında gelişme göstermişlerdir.
• Yunanistan'da toprakların sadece %10'luk kesimi tarıma elverişli olduğu için Yunanlılar Ege ve Karadeniz üzerinde ticaret yapmışlardır.
• Orta Anadolu'da kurulan Frigler hububat tarımı yaparak hayvancılıkta gelişme kaydetmişlerdir.

Bu bilgilere göre ekonomik uğraşlar aşağıdakilerden hangisine göre şekillenmiştir?

- A) Kültürel alışkanlıklara B) Siyasi yapıya
C) Coğrafi yapıya D) Dinsel inançlara
E) Bilimsel çalışmalara

İnsanlığın İlk Dönemleri - II

1. Hititlerde kralın yanında Pankuş adında bir meclis vardı. Kral bazı dönemlerde alacağı kararlarda bu meclise danıştı. Fakat çoğu zaman Pankuş Meclisi'nin aldığı kararlar kralı bağlamazdı.

Bu bilgilere göre Pankuş Meclisi'nin aşağıdaki özelliklerden hangisini gösterdiği söylenebilir?

- A) Demokratik meclis B) Oligarşik meclis
C) Danışma meclisi D) Millet meclisi
E) Olağanüstü meclis

2. Büyük İskender, Büyük Asya Seferi sırasında doğunun gizemli dinlerinden etkilenmiş ve Mısır'da Amon-Ra rahipleri tarafından tanrı-kral ilan edilmiştir. Yine Batı Anadolu'da Didim Apollo Tapınağı kâhini tarafından "Zeus'un oğlu" olarak adlandırılmıştır.

Bu bilgilere göre Büyük İskender gücünün meşrutî kaynağını aşağıdaki unsurlardan hangisine dayandırmıştır?

- A) Soy B) Din C) Ordu
D) Halk E) Bürokrasi

3. • Krallıkla yönetilen Urartularda ülke eyaletlere ayrılmıştır. Bu eyaletlerin başında merkezden atanan valiler görev yapmıştır.
• Pers Kralı Darius ülkeyi satraplık denilen eyaletlere ayırmıştır. Bu eyaletler, başındaki satrap denilen valiler tarafından yönetilmiş şahgözü, şahkulağı denilen müfettişler tarafından denetlenmiştir.

Her iki durum birlikte düşünüldüğünde İlk Çağ uygarlıkları devletin devamı için aşağıdakilerden hangisine öncelik vermiştir?

- A) Geniş topraklarda egemenlik kurulmasına
B) Hazinesinin gelirlerinin çoğaltılmasına
C) Merkezî otoritenin güçlü olmasına
D) Halkın güveninin kazanılmasına
E) Ordu ve bürokrasinin güçlenmesine

4. Yunanistan'da her polis ayrı bir devletti. Bu şehir devletleri iç ve dış siyasetlerinde bağımsızdı. Kanunları kendileri yapıyor ve uyguluyorlardı.

Bu bilgilere göre Yunan toplumu ile ilgili,

- I. Siyasi birlik kurulamamıştır.
II. Kralın yetkileri kısıtlıdır.
III. Yunanlarda iç çatışmaya uygun bir ortam vardır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve III E) II ve III

5. "Ben Hammurabi, tanrılar tarafından kral tayin edilmiş, Fırat Nehri'nin etrafındaki şehirleri kendine tabi eden şahların birincisiyim. Yaptığım kanunlarla ülkeye adelet getirdim."

Bu ifadelerle göre Babillerde aşağıdaki yönetim anlayışlarından hangisinin varlığından söz edilebilir?

- A) Meşrutiyet B) Teokrasi C) Oligarşi
D) Aristokrasi E) Demokrasi

6. Mezopotamya'da Hammurabi tarafından yapılan kanunlarda,

- Eğer bir adam kendisinden yüksek bir adama bir tokat vurursa ona öküz derisinden yapılmış bir kamçı ile 60 defa vurulsun. Yok onun gibi biri ise karşılığını vermelidir.
- Eğer birinin borcu varsa ve bu borcu ödeyemezse onun hanımı, oğlu veya kızı üç yıl müddetle köle edilmelidir, dördüncü yıl onlar azat edilmelidir.

maddeleri yer almıştır.

Bu yasalar,

- I. Sınıf ayrımına göre düzenlenmişlerdir.
II. Alacaklıların hakları koruma altına alınmıştır.
III. Kültürel değerler önemsenmiştir.

özelliklerinden hangilerini taşımaktadır?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

7. Asurluların Anadolu ile Mezopotamya arasında kurdukları kara kolonilerinin en önemli merkezi Kayseri yakınlarındaki Kaniş Karumu'dur. Burada Asurlu tüccarlar, Hititlerle ticaret yapmışlardır ve bu ticareti kil tabletlere kaydetmişlerdir. Bu sayede Anadolu'ya yazı gelmiştir.

Bu bilgilere göre,

- I. Anadolu'da tarihî çağlar başlamıştır.
- II. Anadolu ve Mezopotamya uygarlıkları etkileşim içinde olmuştur.
- III. Anadolu kültürel yönden Mezopotamya'nın önündedir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

8.

Haritadaki bilgiler incelendiğinde İlk Çağ'da Mısır'ın güneyine Aşağı Mısır, kuzeyine Yukarı Mısır, Mezopotamya'nın kuzeyine Yukarı Mezopotamya güneyine Aşağı Mezopotamya denilmesinin nedeni aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Bulunulan yarım küre
- B) Nehirlerin akış yönü
- C) İnsanların yoğunluk bölgeleri
- D) Siyasi yapılanma
- E) Dinsel inançlar

9. Mısırlıların kullandığı hiyeroglif yazısı, 24 sessiz harften oluşan Fenike alfabesinin gelişmesine model oluşturmuştur. Bu alfabe birçok uygarlık tarafından kullanılmıştır.

Bu bilgilere göre kullandığımız alfabe ile ilgili aşağıdakilerden hangisi söylenemez?

- A) Birçok uygarlığın katkısıyla ortaya çıkmıştır.
- B) Temellerini Mısırlılar atmıştır.
- C) Evrensel bir icattır.
- D) Sümer yazısının bir devamı niteliğindedir.
- E) Fenikelilerin önemli katkıları olmuştur.

10. Yazının icadı, tarihî devirlerin başlangıcı olarak kabul edilir. Yazı sayesinde insanoğlunun yaptığı birçok faaliyet kayıt altına alınmış, bilgi birikimi gelecek kuşaklara ulaştırılmıştır.

Bu bilgilere göre yazı ile ilgili,

- I. Geçmişle günümüz arasında bir diyalog aracıdır.
- II. Devlet ve toplum ilişkilerini kolaylaştırmıştır.
- III. İnsanlık yazı ile farklı bir döneme girmiştir.

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

11.

Ekme	Ürünler bu dönemde toprağa ekilir. Bu zamanın tespit edilme ihtiyacı astronomi bilimini ortaya çıkarmıştır.
Taşma	Nil Nehri bazı dönemlerde taşar, taşma sonrasında arazilerin sınırlarının yeniden tespiti ihtiyacı geometri bilimini ortaya koymuştur.
Biçme	Mısır'da araziler tanrının malı sayılır, krallın adamları gelir ve belli oranda vergi toplardı. Taşma sonrasında sular altında kalan arazilerden vergi alınmadığı için vergiler yeniden hesaplanırdı. Bu durum da matematik biliminin doğmasına neden olmuştur.

Bu bilgilere göre Mısır'da bilimsel hayatın gelişiminde;

- I. inançlar,
- II. toplumsal uğraşlar,
- III. coğrafi yapı

unsurlarından hangilerinin etkili olduğu söylenebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

Orta Çağ'da Dünya

1. Orta Çağ Avrupası'na damgasını vuran feodalizmde hiç kimse tam anlamıyla mutlak otoriteye hâkim değildi. Bu dönemdeki kral, lord, baron ve vassallar arasındaki mücadeleler Orta Çağ Avrupası'nda uzun süre karışıklıklara neden olmuştur.

Bu bilgilere göre feodalizmde;

- I. merkezî otorite,
- II. siyasi birliktelik,
- III. sınıf çatışması

durumlarından hangilerinden söz edilemez?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

2. Hindistan'da görülen kast sisteminde, kişinin toplumsal konumu yaşamı boyunca değişmemiştir.

Bu durumun aşağıdakilerden hangisinin oluşumuna engel oluşturduğu söylenebilir?

- A) Toplumsal bütünlüğe
B) Hiyerarşik yapılanmaya
C) Kültürel çeşitliliğe
D) Toplumsal çatışmaya
E) Sınıf egemenliğine

3. Avrupa'da ticaretin dayandığı temelleri oluşturan ve doğuyu batıya bağlayan İpek Yolu, güneyi batıya bağlayan Baharat Yolu, kuzeyi güney ve batıya bağlayan Kürk Yolu zamanla Müslüman toplumların eline geçmiştir.

Bu durumun Orta Çağ Avrupası'nda aşağıdakilerden hangisine ortam hazırladığı söylenebilir?

- A) Coğrafi Keşiflerin yapılmasına
B) Haçlı Seferlerinin düzenlenmesine
C) Magna Charta'nın imzalanmasına
D) Kavimler Göçü'nün yaşanmasına
E) Büyük veba salgınının çıkmasına

4. XI. yüzyılda Bizans ordusunda ücretli askerlik yapan Kıpçak, Uz, Peçenek boyları Malazgirt Savaşı sırasında Selçuklu tarafına geçmişlerdir.

Bu durumun ortaya çıkmasında etkili olan temel unsur aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Kültürel değerler B) Dinsel bağlar
C) Etnik yakınlık D) Siyasi yapı
E) Tarihsel değerler

5. Konargöçerler ile yerleşik topluluklar arasındaki savaşlarda genellikle konargöçerlerin üstünlük sağladığı görülmüştür.

Bu durumda konargöçerlerin;

- I. yaşam biçiminin askerlikle benzermesi,
- II. hayvancılığın ön planda tutulması,
- III. ordu-millet anlayışının var olması

özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

6. İlk ve Orta çağlarda tarımla geçinen toplumlarda kuraklık, beraberinde kıtlığı getirdiği için önemli bir sorun oluşmuştur. Bu bölgelerde "artı ürün" üretmek bir zorunluluğa dönüşmüştür.

Bu bilgilere göre bu toplumların artı ürün ihtiyacını karşılamak için aşağıdakilerden hangisini gerçekleştirdikleri söylenemez?

- A) Sulama kanalı açmak
B) Saban kullanmak
C) Tahıl depoları kurmak
D) Özel mülkiyeti özendirme
E) Modern tarım usulleri uygulamak

7. 12 Levha Kanunları

- Bir kimse, kendisine borçlu olan kişiyi hâkim önüne götürürse ve borçlu, borcunu ödeyemezse belirlenen şekillere riayet ederek ona el koyar, evine götürür ve zincire vurur. Belirlenen zaman içinde yine ödeyemezse öldürebilir veya köle olarak satabilir.

İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi

- **Madde 4:** Hiç kimse kölelik veya kulluk altında bulundurulamaz, kölelik ve köle ticareti her türlü biçimde yasaktır.
- **Madde 5:** Hiç kimseye işkence yapılamaz, zalimce insanlık dışı veya onur kırıcı davranışlarda bulunamaz ve ceza verilemez.

Bu bilgilere göre dünyadaki hukuk anlayışı ile ilgili,

- I. İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi, 12 Levha Kanunlarına karşı yayımlanmıştır.
- II. İlk Çağ'daki bazı uygulamalar yeni yasalarla işlevini kaybetmiştir.
- III. Zaman içinde cezalar insancıl hâl almıştır.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) II ve III E) I, II ve III

8. Orta Çağ'da İslam ordularının çoğu zaman Avrupa ordularını yenilgiye uğratmasında İslam ordularının;

- I. paralı askerlere yer verilmesi,
- II. hafif süvari birliklerinden oluşması,
- III. manevra kabiliyetinin yüksek olması

özelliklerinden hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) I ve III E) II ve III

9. Orta Çağ'da Türk İslam dünyasında ticaret koinu bir ödev hazırlayan Kübra'nın ödevinde yer alan aşağıdaki kavramlardan hangisi Kübra'nın konusunun kapsam alanının dışına çıktığına kanıt olarak gösterilebilir?

- A) Arasta B) Liman C) Kapan
D) İpek Yolu E) Agora

10. "Ülkenin temeli vergidir, bu adaletle yükselir, zulümle değil."

Sasani imparatorlarına ait bu sözde aşağıdaki hangi alana ait görevlinin öneminden bahsedilmiştir?

- A) Hukuk B) Ordu C) Maliye
D) Din E) Eğitim

11. 1206 yılında Büyük Şaman, Temuçin'in Gök Tanrı tarafından seçildiği şeklinde kehanette bulunmuştur. Bu kehanetinde "Temuçin'le çocuklarına dünyanın bütün topraklarını bağışladım ve kendisine Cengizhan ismini verdim." şeklinde Gök Tanrı'nın kendisine haber verdiğini söylemiştir.

Bu bilgilere göre,

- I. Moğollarda cihan hâkimiyeti anlayışı vardır.
- II. Moğollar tüm Asya'ya hâkim olmuşlardır.
- III. İnançlar siyasi otoritenin şekillenmesinde etkilidir.

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

12. Sasaniler, krallarını kutsal kabul etmişlerdir. Fakat Mısır Firavunları gibi tanrı kral anlayışını benimsememişlerdir. Sasani kralları Tanrı Ahuramazda'nın yeryüzündeki temsilcisi olarak kabul edilmiştir.

Bu bilgilere göre Sasanilerde aşağıdaki yönetim anlayışlarından hangisinin benimsendiği söylenebilir?

- A) Oligarşi B) Teokrasi C) Otokrasi
D) Tiranlık E) Aristokrasi

İlk ve Orta Çağlarda Türk Dünyası - I

1. Kaşgarlı Mahmut	Olgunluk Çağı
Çin kaynakları	Miğfer
Ziya Gökalp	Kanun ve nizam sahibi
Wambery	Türemek
Uygurlar	Güç, kuvvet
Araplar	Terk edilmiş
İranlılar	Güzel insan

Türk adının yukarıdaki gibi birçok farklı anlam taşımada;

- I. farklı bölgelere göç edilmesi,
- II. yazının geç kullanılması,
- III. farklı topluluklarla ilişki kurulması

durumlarından hangilerinin etkisinden söz edilebilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

2. Orta Asya'nın en eski kültür bölgesi olan Anav'da yapılan kazılar sonucunda bölgede tuğladan yapılmış evler, at, koyun ve boğa iskeletlerine rastlanılmıştır.

Bu bilgilere göre Anav kültüründe yaşayan insanlar için,

- I. Tarımda ilerlemişlerdir.
- II. Yerleşik yaşam sürmüşlerdir.
- III. Hayvanları evcilleştirmişlerdir.

yargılarından hangilerine ulaşılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve II
D) II ve III E) I, II ve III

3. Anayurt'ta kurulan ilk Türk devletleri, boy birliği şeklinde ortaya çıkmışlardır. Boy birliğinin bozulduğu zamanlarda devlet yok olma tehlikesiyle karşı karşıya kalmıştır.

Bu bilgilere göre Türk devletlerinin uzun ömürlü olmasında;

- I. siyasi birliğin sağlanması,
- II. ekonomik dengelerin korunması,
- III. adaletli bir yönetimin sergilenmesi

durumlarından hangilerinin etkili olduğu savunulabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) II ve III

4. Orta Asya'da yaşayan Türkler, coğrafi, siyasi ve ekonomik nedenlerden dolayı birçok farklı bölgeye göç etmişlerdir.

Aşağıdakilerden hangisi bu durumun sonuçları arasında değildir?

- A) Farklı kültürlerle etkileşime girilmesi
B) Türk kültürünün geniş coğrafyalara yayılması
C) Yeni Türk Devleti'nin kurulması
D) Bazı Türk topluluklarının asimile olması
E) Atın evcilleştirilip tekerleğin kullanılması

5. İlk Türk devleti olan Asya Hun Devleti'nde hükümdarlar, Gök Tanrı'nın tahta çıkardığı Tanhu unvanını kullanmıştır. Mete Han MÖ 176'da Çin imparatoruna gönderdiği mektupta kendisini Gök Tanrı tarafından tahta çıkarılmış, Hunların büyük Şanyü'sü olarak tanıtmıştır.

Bu bilgilere göre Türk yönetim anlayışı ile ilgili,

- I. İlahi kaynaklıdır.
- II. Demokratik uygulamalara yer verilir.
- III. Halkın devlete bağlılığı amaçlanmıştır.

yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I ve III

6. Her an saldırılara açık bir coğrafyada yaşayan Türk topluluklarında, bozkırda uzun süre ayakta kalabilmek için aşağıdakilerden hangisine diğerlerinden daha fazla önem verildiği söylenebilir?

- A) Maliye B) Yönetim C) Ordu
D) Din E) Bilim

7. Çin kaynaklarına göre Türklerde devlet işlerinin görüşülüp karara bağlandığı kurultayın, yasama yürütme ve yargıya dair yetkileri bulunmaktaydı.

Bu bilgilere göre kurultayın aşağıdaki kararlarından hangisi yürütmenin başı olduğuna kanıt olarak gösterilemez?

- A) Yargı başkanını atama
- B) Ayguciyi tayin etme
- C) Savaş ve barışa karar verme
- D) İç ve dış politikayı belirleme
- E) Töre değişikliklerini teklif etme

8. Uygurlar, Kök Türklerin sahip oldukları mirasın üzerinde kuruldukları için bozkır kültür geleneği sürdürmüştür. Ancak zamanla Çinlilerle fazla yakınlaşması ve Manihaizm inancının benimsenmesi sonucu Uygurların hayat tarzı değişmiştir.

Buna göre Uygurların Manihaizm'i benimsemeleri sonucunda ortaya çıkan aşağıdaki gelişmelerden hangisinin onları Kök Türklerden ayırdığı söylenemez?

- A) Veraset sistemini uygulamaları
- B) Stupa adlı tapınaklar yapmaları
- C) Kâğıt ve matbaayı yaygın kullanmaları
- D) Yerleşik şehirler kurmaları
- E) Savaşçı özelliklerinden uzaklaşmaları

9. Göçebe bir yaşam tarzını benimsemiş olan Asya Hunlarında ekonominin temeli;

- I. tarım,
- II. hayvancılık,
- III. ticaret

unsurlarından hangilerine dayanmaktadır?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I ve III
- E) II ve III

10. Türklerde kağan hem bütün devlet teşkilatının başı hem de toplumun lideri durumundaydı.

Bu duruma göre Türk kağanının yetkileri arasında aşağıdakilerden hangisi gösterilemez?

- A) İç ve dış politikayı belirlemek
- B) Kurultaya başkanlık yapmak
- C) Savaş ve barışa karar vermek
- D) Elçi kabul edip göndermek
- E) Törenin üzerine çıkmak

11. Mete Han, "Ok ve yay gerebilen bütün kavimleri birleştirdim. Şimdi onlar Hun oldular." ifadelerini kullanmıştır.

Bu bilgilere göre Mete Han'ın;

- I. kültürel gelişmişlik,
- II. siyasi birlik,
- III. ekonomik refah

durumlarından hangilerini gerçekleştirdiği söylenebilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III

12. Orta Asya Türklerinde devlet işlerinin görüşülüp karara bağlandığı kurultayda hakan bazı dönemlerde çoğunluğun kararını kabul etmezdi.

Bu yönüyle kurultayın, aşağıdaki özelliklerden hangisini taşıdığı söylenebilir?

- A) Demokratik meclis
- B) Danışma meclisi
- C) Teokratik meclis
- D) Oligarşik meclis
- E) Ulusal meclis